

HRADP00B3MES

Kancelář prezidenta republiky

V Praze dne 16. dubna 2018

č. j.: SPH 434/2018

Rozhodnutí

Kanceláře prezidenta republiky – Odboru památkové péče

k záměru památkové stavebně restaurátorské údržby pozdně gotického sklepa pod Dvorskými deskami v Západním křídle Starého královského paláce na Pražském hradě

Kancelář prezidenta republiky – Odbor památkové péče, příslušná podle § 2 vládního nařízení č. 55/1954 Sb., o chráněné oblasti Pražského hradu, vydává na základě § 14 odst. 3 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, toto rozhodnutí:

Správa Pražského hradu, příspěvková organizace, příslušná hospodařit s majetkem tvořícím areál Pražského hradu, předložila podle § 14 odst. 1 zákona č. 20/1987 Sb. žádost č. j.: SPH 434/2018 ze dne 14. února 2018 o rozhodnutí k záměru obnovy sklepního prostoru pod Dvorskými deskami. Pozdně gotický sklep byl opraven koncem 20. let 20. století pod vedením stavitele Karla Fialy. K dílčím úpravám došlo ještě v souvislosti s úpravou dlažby severního palácového dvora. Prostor sloužil jako sklad dřeva, depozitář kovů a od roku 2002 jako provizorní depozitář kachlů. Po zřízení centrálního depozitáře v pohořelecké jízdárně je nyní prázdný. Po stavebně technické stránce je sklepní prostor v relativně dobrém stavu, odpovídajícím minimální údržbě v posledních desetiletích. Na západní stěně je plocha cca 1,5 m² zasažená solnými výkvěty doprovázenými degradací zdiva a omítek. V zásadě je třeba prostor pozdně gotického sklepa prezentovat v intaktně dochovaném stavu.

Kancelář prezidenta republiky – Odbor památkové péče žádost posoudil z hlediska zájmů státní památkové péče na ochraně Pražského hradu, který je, včetně jeho areálu, nařízením vlády č. 147/1999 Sb., o prohlášení a zrušení prohlášení některých kulturních památek za národní kulturní památky, prohlášen za národní kulturní památku, a stanoví:

Realizace záměru systematické obnovy a restaurování pozdně gotického sklepa pod Dvorskými deskami je přípustná za následujících podmínek:

Práce budou probíhat pod vedením restaurátora držitele povolením Ministerstva kultury ČR pro restaurování nepolychromovaného kamene, případně historických omítek. K zásahu bude třeba přizvat restaurátora s povolením Ministerstva kultury pro restaurování výrobků ze dřeva či zkušeného uměleckého truhláře.

Nejprve bude sklep vyklizen a kompletně vyčištěn za sucha vysavačem. Potom bude následovat celoplošné čištění za pomoci houby a vody s vhodným detergentem. Doporučujeme také využití parních čističů. Souběžně bude provedeno povrchové odsolení za použití buničiny (lékařské) a destilované vody. Zasolení je relativně malého rozsahu, ale je třeba zahájit odsolování ihned na začátku prací. Po odsolení bude povrch zdiva konsolidován.

Vzhledem k záměru prostor prezentovat tak, jak je dochován, nepředpokládáme větší rozsah přespárování či výrazné doplnění spárování. Technologie i materiály budou standardní, obvyklé pro restaurování architektury v areálu Pražského hradu. Protože jde o interiér, přikládáme se k použití vápna jako pojiva bez hydraulických příměsí. Pro injektáže bude použito vápenné kaše (např. VAPO injekt apod.). Zvláště bude věnována pozornost záklenku portálu pod schodištěm, který vykazuje drobné statické poruchy ve formě vlasových trhlin. V tomto případě, po ohledání a posouzení, bude projednáno zajištění injektáží. Je možné, že bude třeba v menším rozsahu použít lepení vhodným tmele (např. epoxidová pryskyřice Akemi apod.)

Největší poruchy vykazuje schodiště, které je z části kamenné a zděné z cihel s položenými fošnami. Opatření dřevěných schodnic je v některých případech vysoké, včetně odštípnutí hrany apod. Bude třeba uvolnění a ohrožené partie zajistit. Pokud to bude možné, budou uvolněné partie klíženy či slepeny vhodným lepidlem. Dřevo bude ošetřeno biocidním bezbarvým prostředkem. Povrchová úprava by se měla odvíjet od způsobu využití. Pokud by prostor sklepa byl častěji navštěvován, přikládáme se ke konzervaci oleji. Pokud se s intenzivnějším využitím nepočítá, stačilo by schodnice napustit horkou fermeží. Vstupní masivní dubové dveře z 20. století budou odvezeny do dílny k obnovení povrchové úpravy a kování. Stávající nátěr je fermežový a poněkud dožilý.

Pro odstranění stávajících nátěrů obecně doporučujeme odstraňovače nátěrů na bázi rozpouštědel (např. Chemsearch Chemstrip, Colorlak P 05, 07, 08, Barvy Laky P 8512 a jiné na bázi dichlormethanu apod.). Opalování nátěrů plamenem či horkovzdušnou pistolí nevyklučujeme, ale je možné jen se zvýšenou opatrností. Vzhledem k nízké teplotě vzplanutí dřeva (mezi 330-470° C) je třeba postupovat tak, aby bylo vyloučeno spálení povrchu dřeva.

Pro povrchové úpravy dřevěných schodnic a dveří budou použity vhodné a osvědčené oleje. Je možno použít např. belgické oleje Woodprotector CIRANOVA, Borma Decking Oil (Danish Oil), Bona Deck Oil, oleje Osmo, případně i jiné s odpovídající kvalitou a dobrou referencí.

Po ošetření schodnic bude třeba přistoupit k obnově jejich ukotvení ke schodům a do zdi. Předpokládáme zatmelení vylámaných spár a injektáže podezdívek. Cihelné schody ve spodní partii schodiště vyžadují větší zásah. Několik cihel bude třeba vyměnit a doplnit spárování. V depozitu Pražského hradu bude třeba najít odpovídající náhradu. V horní partii schodiště bude třeba doplnit vhodně kamenicky zpracované vložky z vhodného kamene.

Omítkové plochy nevykazují nějaké zásadní poruchy. Při vysávání budou lokalizovány případné partie vyžadující konzervační zásah. Novodobé cihelné zazdívky v obvodových stěnách budou podrobeny zkoumání. Aspoň v jednom případě doporučujeme provést sondu s vyjmutím jedné cihly. Tyto zazdívky budou po vyčištění a po umytí patinovány, aby ve zdivu nepůsobily rušivě. Míra patiny a způsob provedení budou dohodnuty ve spolupráci s restaurátorem.

Centrální pilíř byl v minulosti sepnut železnými pásy a následně obezděn, patrně z důvodu přetížení rozrůstajícím se západním křídlem paláce. V jedné ze sond je patrný železný pás, který koroduje. Opatrně bude třeba mechanicky korozní produkty sejmut a kovové partie konzervovat. Totéž se týká několika závěsů někdejších dveří, které jsou také poměrně zkorodované. Nabízí se několik konzervačních postupů, ale patrně nejvhodnější bude pasivace a tanátování, případně injekt vhodným antikorozním prostředkem. Podle shledaného stavu lze zvážit pouze závěrečné ošetření vhodným voskem. Novodobá, velmi kvalitně provedená, probíjená mřížová vrata budou opravena včetně nátěru.

Předpokládáme, že pokud bude třeba odstranit stávající nátěry, nebude v žádném případě používáno odstraňovačů na kyselé či zásadité bázi. Soudobé nátěry či korozi lze odstranit buď mechanicky, nebo také opatrným opálením. Případné zbytky koroze, bude-li nalezena, je třeba mechanicky odstranit – popřípadě rozpustit např. tanátováním. K odstranění nátěrů lze využít prostředky na bázi rozpouštědel, které se při pracích v areálu Pražského hradu dobře osvědčily (např. Chemsearch Chemstrip, Colorlak P 05, P07, P 08, Barvy Laky P 8512 případně 8513, a další, např. na bázi dichlormethanu). Pokud budou základní nátěry na suříkové bázi, je možno je ponechat a po odmaštění doplnit nový základní nátěr také suříkem.

Jako základní nátěr bude tedy použit suřík rozmíchaný ve fermeži. Oxid olovnato - olovičitý (Pb_3O_4), triviálními názvy suřík nebo minium, je těžká, sytě oranžovočervená až ohnivě červená krystalická nebo amorfní látka. Jako plnivo olejové – fermežové barvy představuje i v současnosti nejlepší antikorozní ochranu (a to jak chemicky, tak po fyzikální stránce). Svrchní nátěr se provede grafitem rozmíchaným dle standardní technologie ve fermeži (bez sušidel). Každý typ nátěru (základní i svrchní) bude proveden minimálně ve dvou vrstvách. Je třeba dbát na dodržování technologických pauz; nepovažujeme za vhodné, aby byla prováděna mezivrstva (např. syntetický nátěr s příměsí grafitu) nebo přimíchávána sušidla (nedoporučujeme příměs kobaltového prášku). Na závěr po úplném vyzrání bude povrch převoskován a opět rozleštěn kartáčem. Pokud by poslední fermežový nátěr nedostatečně vyzrál, může vosk (včelí, KRBN atd.), zpravidla rozdělaný v technickém benzínu, opět nastartovat polymeraci (nátěr změkne a „táhne se“). Pokud to bude situace vyžadovat, lze ve zvláštní případě užít moderního antikorozního prostředku pro injektáž (např. FeroKon a jiné).

Je třeba provést výměnu osvětlení včetně přívodního kabelu. Novou instalaci doporučujeme provést po povrchu, v olovem potaženém kabelu, který se v areálu v obdobných případech osvědčil. Koncové prvky by měly být voleny s ohledem na kvalitu prostoru, nikoliv jako nyní, kdy je instalace provedena čistě technicky. Na klenbách a zdech se zachovaly porcelánové instalační rozvody prvorepublikové elektrické sítě (120V). Ty budou ponechány a pouze vyčištěny.

Během čištění bude třeba prověřit sklepní okno na východní straně, které je pravděpodobně propojeno s dutinou pod severním dvorkem, který v současné době prochází rekonstrukcí.

Práce budou prováděny pod dozorem zástupců Odboru památkové péče Kanceláře prezidenta republiky, se kterými bude podrobně konzultován technologický postup a použité materiály.

Odůvodnění

Toto rozhodnutí je závazným stanoviskem ve smyslu § 14 odst. 1 a 3 zákona č. 20/1987 Sb., neboť podle § 44a odst. 3 téhož zákona závazné stanovisko ve věci, o které není příslušný rozhodovat stavební úřad, je samostatným rozhodnutím ve správním řízení.

Správa Pražského hradu předložila podle § 14 odst. 1 zákona č. 20/1987 Sb. žádost č. j.: SPH 434/2018 ze dne 14. února 2018 o rozhodnutí k záměru obnovy sklepního prostoru pod Dvorskými deskami.

Kancelář prezidenta republiky při posouzení žádosti a stanovení požadavků uvedených ve výroku tohoto rozhodnutí vycházela z podrobné prohlídky stavu sklepního prostoru. Základní materiálové a technologické podmínky určené tímto závazným stanoviskem vychází ze standardních a tradičních technologických požadavků památkové péče obvyklé pro realizaci restaurování architektury významných historických objektů, na které je v chráněném areálu Pražského hradu třeba klást zvláštní důraz. Ze stejných důvodů je třeba trvat na tom, že samotnou realizaci stavby mohou provádět pouze dostatečně zkušení restaurátoři a řemeslníci s odbornou praxí. Požadavky na restaurátorské práce v areálu národní kulturní památky Pražský hrad vyžadují významně vyšší odborný standard.

Toto rozhodnutí vychází z § 14 odst. 3 zákona č. 20/1987 Sb., podle něhož v rozhodnutí orgán státní památkové péče vyjádří, zda práce uvedené v žádosti o rozhodnutí jsou z hlediska zájmů státní památkové péče přípustné, a stanoví základní podmínky, za kterých lze tyto práce připravovat a provést; základní podmínky musí vycházet ze současného stavu poznání kulturně historických hodnot, které je nezbytné zachovat při umožnění realizace zamýšleného záměru.

Poučení

Proti tomuto rozhodnutí se lze podle § 80 a násl. zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, odvolat do 15 dnů ode dne doručení tohoto rozhodnutí podáním učiněným ke Kanceláři prezidenta republiky.

Vyřizuje: Mgr. Petr Měchura, Ph.D.
Telefon: 224 373 358

PhDr. Petr Kroupa
ředitel Odboru památkové péče
Kancelář prezidenta republiky

